

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkandet En säker och tillgänglig statlig e-legitimation (SOU 2023:61)

(Er beteckning Fi2023/02704)

Länstyrelsen i Norrbottens län yttrar sig härmed över rubricerat delbetänkande. Yttrandet fokuserar i huvudsak på kapitel 7.

SAMMANFATTNING

Regeringen beslutade den 22 december 2022 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag på hur staten kan utfärda e-legitimation på högsta tillitsnivå. Syftet med att införa en statlig e-legitimation är att stärka samhällets säkerhet och robusthet, motverka bedrägerier som begås med hjälp av e-legitimationer, samt underlätta för så många som möjligt att kunna få tillgång till en e-legitimation.

Länstyrelsen välkomnar utredningens förslag gällande en e-legitimation på högsta tillitsnivå och ställer sig positiv till förslagen i utredningen som helhet. Myndigheten *tillstyrker* delbetänkandets förslag, men föreslår att den statliga e-legitimationen samlas på en redan befintlig fysisk legitimation för personer med svenskt personnummer, samt att kravet på offentliga aktörer att acceptera en statlig e-legitimation även ska omfatta privata aktörer.

YTTRANDE

Länstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att grundidentifiering och utfärdande av identitetshandlingar är ett statligt åtagande, som även bör innefatta e-legitimationer. Idag är e-legitimation en samhällskritisk infrastruktur inom det digitala ekosystemet, vilket domineras av den bankägda tjänsten BankID. Tjänsten är inte tillgänglig för samtliga invånare, vilket är problematiskt både ut ett demokrati- och inkluderingsperspektiv, då det exkluderar personer från en mängd e-tjänster som kräver BankID som identifiering. Med utgångspunkt från detta anser Länstyrelsen att det är av största vikt att en statlig e-legitimation tillgängliggörs för samtliga medborgare så snart som möjligt, och att det genom lagstiftning skapas reella förutsättningar för att kunna använda e-legitimationen för att utföra vardagliga tjänster, både inom offentlig och privat verksamhet.

Kapitel 7 – Utredningens övervägande och förslag

7.2.2 Den statliga e-legitimationen ska tillhandahållas på ett kontaktlöst kort

Utredningens förslag: *Den statliga e-legitimationen ska finnas på ett kontaktlöst aktivt kort.*

Länsstyrelsen ställer sig positiv till ovanstående förslag, men föreslår att den statliga e-legitimationen samlas på en redan befintlig fysisk legitimation, såsom det nationella id-kortet, för personer med svenskt personnummer. Detta skulle kunna bidra till den statliga e-legitimationens spridning i samhället och därmed också till en ökad redundans vid samhällsstörningar.

7.2.4 Den statliga e-legitimationen ska utformas för att tillåta anpassningar och innehålla personlig prägel

Utredningens bedömning: *Utformningen av den statliga e-legitimationen kan inte utan andra anpassningar skapa användbarhet för alla. Regelverket bör därför utformas på ett sätt som möjliggör anpassningar i utformningen av den fysiska bäraren och kompletteras med andra åtgärder. Det kontaktlösa kortet bör utformas med en personlig prägel.*

Länsstyrelsen anser att anpassningarna bör ske skyndsamt och vara prioriterade, då den statliga e-legitimationen är av stor betydelse för den digitala inkluderingen av de personer som saknar tillträde till nuvarande e-legitimation i form av BankID.

Utredningen konstaterar även att det kommer krävas support från exempelvis Statens servicecenter och bibliotek när den statliga e-legitimationen är i drift. Länsstyrelsen vill påpeka vikten av att ett sådant uppdrag klargörs i regleringsbrev och då även innefattar resurser. Det är även av stor vikt att utfärdande myndighet ges goda förutsättningar att bemöta frågor om användandet.

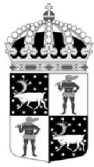
7.13.4 Vilka digitala tjänster, e-legitimationer och aktörer bör kravet omfatta?

Utredningens förslag: *När en e-legitimation krävs för att få tillgång till en nättjänst som tillhandahålls av en offentlig aktör, och tjänsten helt eller delvis riktar sig till privatpersoner, ska medel som tillhandahålls av leverantörer som är godkänd i enlighet med den föreslagna lagen om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post erkännas för autentisering för tjänsten.[...]Kravet ska gälla för statliga myndigheter, kommuner, regioner, och sammanslutningar av dessa aktörer samt aktörer som yrkesmässigt bedriver verksamhet som till någon del är offentligt finansierad.*

Utredningens bedömning: *Frågan om det inom hela eller delar av den privata sektorn bör ställas krav på att acceptera vissa e-legitimationer bör utredas vidare.*

Som tidigare nämnts används idag e-legitimation som identifiering för att utföra en mängd vardagliga digitala tjänster, både inom offentlig och privat sektor. Exempelvis för att logga in på internetbanken, verifiera köp av biljetter till kollektivtrafiken, i kontakt med vården eller för att skapa en användare hos det kommunala bostadsbolaget. Ett av syftena med framtagandet av en statlig e-legitimation är att underlätta för så många som möjligt att kunna få tillgång till en e-legitimation, då det dominerade systemet på marknaden inte är tillgängligt för samtliga invånare.

Utgångspunkten i utredningen är att den statliga e-legitimationen ska kunna användas både i offentlig och privat sektor, samtidigt som förslaget om ett krav att acceptera statlig e-legitimation enbart omfattar den offentliga sektorn. I rapporten *En säker och tillgänglig*

Länsstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

Datum
2024-01-26

Diarienummer
341-14704-2023

3 (3)

statlig e-legitimation skriver Digg att det inte bara räcker att den statliga e-legitimationen finns, utan att den även måste gå att använda. Länsstyrelsen ser en risk med att en frivillig anslutning av privata aktörer kan leda till att dessa väljer att inte acceptera en statlig e-legitimation som identifieringsmetod, och att de som inte har tillgång till BankID i dag fortsatt inte kommer att kunna utföra digitala betalningar och andra vardagliga tjänster digitalt. Det skulle i sin tur innebära att det reella användandet av tjänsten blir ytterst begränsat, och därmed inte får den spridning som är önskvärt. Detta påverkar även möjligheten till en ökad redundans vid samhällsstörningar. Länsstyrelsen föreslår därför att kravet på offentliga aktörer att acceptera en statlig e-legitimation även ska omfatta privata aktörer.

BESLUT

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Lotta Finstorp efter föredragning av Helena Morén, processledare för grundläggande betaltjänster vid landsbygdsenheten.

Beslutet har fattats elektroniskt och saknar underskrifter.